

لایحه اصلاح نظام درآمد پایدار شهرداری ها و دهیاری ها
و مستندات آن

به استناد ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجم توسعه

و

سایر قوانین مرتبط

فهرست مطالب

۲مقدمه:
۲ بخش اول: تعاریف
۲ بخش دوم: منابع درآمدی شهرداری و دهیاری
۳ بخش سوم: سرمایه‌گذاری و تامین منابع مالی
۴ بخش چهارم: کمک به شهرداری‌ها و دهیاری‌های کمتر توسعه‌یافته
۴ بخش پنجم: عوارض محیط‌زیست شهری و روستایی
۵ بخش ششم: مدیریت هزینه و نظارت

لایحه اصلاح نظام درآمد پایدار شهرداری ها و دهیاری ها (ویرایش یک)

غیر قابل استناد

مقدمه:

بخش اول: تعاریف

درآمد: عبارت است از افزایش دارایی‌ها، کاهش بدهی‌ها یا ترکیبی از هر دو که منجر به افزایش ارزش خالص طی دوره می‌شود و توسط شهرداری یا دهیاری و مؤسسات/سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به شهرداری از محل اخذ عوارض، ارائه خدمات، فروش دارایی، سود ناشی از منافع، درآمد حاصل از انحصارات و مالکیت و سایر موارد که به موجب قوانین و مقررات مجاز به انجام می‌باشند، حاصل می‌گردد.

بهای خدمات: وجوهی است که شهرداری یا دهیاری و سازمان‌های وابسته به شهرداری در قبال ارائه خدمات و متناسب با میزان استفاده از آن با تصویب شورای اسلامی شهر یا بخش از استفاده‌کنندگان خدمات وصول می‌کند.

عوارض محلی: وجوهی است که فارغ از مرجع تصویب یا وصول‌کننده آن در محدوده و حریم شهر یا روستا اخذ و برای تامین هزینه‌های خدماتی، اداری و عمرانی شهر یا روستا به حساب شهرداری یا دهیاری واریز می‌گردد.

بخش دوم: منابع درآمدی شهرداری و دهیاری

۱. منابع درآمدی ذیل به ماده (۲۹) آیین نامه مالی شهرداری اضافه می‌گردد:

- منابع حاصل از سود سهام و سرمایه تحت مالکیت شهرداری و اجاره‌بهاء و سود حاصل از کارکرد دارایی‌های شهرداری.
- منابع حاصل از فروش اموال و دارایی‌های مالی و غیرمالی و اجاره اموال منقول و غیر منقول شهرداری.
- درآمد حاصل از جراثیم، تخلفات، دیرکرد، خسارات، نقل و انتقال مالی و واگذاری امتیازها.
- منابع حاصل از استقراض داخلی و خارجی، وام، اوراق مشارکت و سایر ابزارها و روش‌های تأمین مالی.

تبصره ۱- دهیاری‌ها مشمول منابع درآمدهای ذکر شده فوق و ماده ۲۹ آیین نامه مالی شهرداری می‌باشد.

۲. عوارض صدور و تمدید گذرنامه و گواهینامه رانندگی به میزان ده درصد (۱۰٪) تعرفه صدور و تمدید، توسط نیروی انتظامی اخذ و به حساب شهرداری محل واریز می‌گردد.

۳. عوارض سالیانه انواع وسایط نقلیه اعم از تولید داخل یا وارداتی حسب مورد، معادل سه در هزار قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا سه در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آن‌ها و عوارض سالیانه انواع موتورسیکلت و سه‌چرخه موتوری اعم از تولید داخل و یا وارداتی یک در هزار قیمت فروش کارخانه و یا یک در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آن‌ها تعیین می‌گردد.

تبصره ۱- عوارض موضوع این ماده در مورد خودروهای با عمر بیش از ده سال (به استثناء خودروهای گازسوز) به ازای سپری شدن هر سال (تا مدت ده سال) به میزان سالانه ده درصد (۱۰٪) و حداکثر تا صد درصد (۱۰۰٪) عوارض موضوع ماده مزبور افزایش می‌یابد.

تبصره ۲- قیمت فروش کارخانه (داخلی) و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی انواع خودروها که مبنای محاسبه عوارض این بند قرار می‌گیرند همه ساله براساس آخرین مدل توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد اعلام خواهد شد. رعایت مهلت زمانی برای انواع جدید خودروهایی که بعد از تاریخ مزبور تولید آن‌ها شروع می‌شود الزامی نیست. همچنین قیمت فروش یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی خودروهایی که تولید آن‌ها متوقف می‌شود توسط وزارت یاد شده و متناسب با آخرین مدل ساخته شده تعیین می‌گردد.

تبصره ۳- وصول عوارض این ماده به شهرداری و دهیاری محل واگذار می‌شود.

تبصره ۴- وزارت کشور می‌تواند با توجه به شرایط اقتصادی کشور نسبت به افزایش نرخ عوارض این ماده پس از تصویب هیئت وزیران اقدام نماید.

۴. شماره‌گذاری انواع وسایط نقلیه و انواع موتورسیکلت و سه چرخه موتوری اعم از تولید داخل و یا وارداتی دودرصد (۲٪) قیمت فروش کارخانه و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی آن به عنوان عوارض تعیین می‌گردد.
۵. ده‌درصد (۱۰٪) مبلغ کل بلیط حمل و نقل برون‌شهری مسافر در داخل کشور با وسایل زمینی، دریایی و هوایی به عنوان عوارض توسط شهرداری یا دهیاری یا شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات اخذ و به حساب شهرداری و دهیاری محل واریز می‌گردد.
۶. عبارت پنج در هزار مندرج در ماده (۲) قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۷/۹/۷ با اصلاحات بعدی آن به عبارت سه‌درصد (۳٪) اصلاح می‌شود.
۷. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که از فضای شهر و روستا استفاده می‌نمایند مکلفاند علاوه بر عوارض نوسازی نسبت به پرداخت عوارضی تحت عنوان عوارض کسب و پیشه به شهرداری یا دهیاری محل اقدام نمایند.
۸. هشت‌درصد (۸٪) از مجموع درآمد حاصل از حق الثبت اسناد رسمی موضوع ماده (۱۲۳) اصلاحی قانون ثبت اسناد و املاک مصوب دی ماه ۱۳۵۱ به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها اختصاص می‌یابد.
۹. سازمان امور مالیاتی موظف است عوارضی معادل مالیات دریافتی بابت نقل و انتقال خودرو دریافت و به حساب شهرداری محل واریز نماید.
۱۰. شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی، برق، مخابرات، و گاز مکلفند بابت بهره‌برداری از معابر و فضاهای عمومی شهر و روستا برای عبور و استفاده از تاسیسات سطحی و زیر سطحی عوارضی که همه ساله به تصویب شورای اسلامی شهر و روستا می‌رسد را پرداخت نمایند.
۱۱. دولت مکلف است همه ساله از محل اعتبارات موضوع قانون مدیریت بحران برای ایجاد زیرساخت‌های مدیریت بحران، نوسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده شهری و روستایی و همچنین کمک به تجهیز ایستگاه‌های آتش‌نشانی به شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور کمک نماید.
۱۲. محاسبه برق مصرفی ناوگان و ایستگاه‌های مرتبط با حمل و نقل عمومی با نرخ ترجیحی و پایین‌ترین نرخ مصرفی محاسبه و وصول خواهد شد.
۱۳. دولت موظف است معادل ده‌درصد (۱۰٪) خالص زمین‌های قابل واگذاری با کلیه کاربری‌ها به ارگان‌ها و سازمان‌ها و بطور کلی اشخاص حقیقی و حقوقی و غیر دولتی در محدوده و حریم شهر را به منظور ارایه خدمات شهری بدون دریافت هزینه آماده‌سازی به صورت رایگان به شهرداری‌ها واگذار نماید.
۱۴. خزانه‌داری کل موظف است شصت‌درصد (۶۰٪) درآمد حاصل از جریمه‌های تخلفات رانندگی داخل محدوده و حریم شهرها و روستاها را به حساب تمرکز وجوهی که با نام سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور افتتاح می‌گردد، به صورت ماهانه واریز نماید. سهم سایر ذی‌نفعان به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز تا مطابق مقررات مربوطه اختصاص یابد. سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور موظف است جرائم مذکور را به نسبت هفتاددرصد (۷۰٪) سهم شهرداری‌ها و سی‌درصد (۳۰٪) سهم دهیاری‌ها بر اساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت دولت خواهد رسید میان آن‌ها توزیع نماید.
۱۵. درآمد حاصل از عوارض پارکبان‌ها به حساب شهرداری محل واریز تا صرفاً برای احداث توقف‌گاه (پارکینگ) همان شهر هزینه نماید.
۱۶. عوارض ساخت و ساز و جرائم تخلفات ساختمانی خارج از حریم شهرها و خارج از محدوده روستاها و در محدوده روستاهای فاقد دهیاری توسط بخش‌داری‌های هر استان وصول و به حساب خزانه معین استان واریز می‌گردد. صددرصد (۱۰۰٪) درآمد حاصله به صورت درآمد اختصاصی ذیل استانداری‌ها پیش‌بینی تا برای توسعه و عمران روستاهای همان بخش توزیع و هزینه گردد. در روستاهای دارای دهیاری عوارض ساخت و ساز و جرائم تخلفات ساختمانی به حساب دهیاری مربوطه واریز می‌گردد.
- تبصره-رسیدگی به تخلفات ساخت و سازهای غیرمجاز موضوع این بند در کمیسیون ماده (۹۹) قانون شهرداری که به‌صورت شهرستانی تشکیل می‌شود صورت خواهد گرفت.**
۱۷. شهرداری‌ها و دهیاری‌ها می‌توانند عوارضی معادل مالیات دریافتی بابت نقل و انتقال و تفکیک املاک دریافت نمایند.
۱۸. به منظور جبران بخشی از هزینه‌های ناشی از تردد ماشین‌آلات سنگین از محدوده یا داخل شهرها، شوراها، شورای اسلامی شهر می‌توانند برای ماشین‌آلات سنگین بیش از پنج تن عوارض تردد وضع نمایند. منابع حاصل از این بند بایستی صرفاً برای بهسازی و آسفالت معابر هزینه گردد.

بخش سوم: سرمایه‌گذاری و تامین منابع مالی

۱۹. شهرداری‌ها می‌توانند با استفاده از سرمایه‌گذاران داخلی یا خارجی نسبت به توسعه معابر شهری و توسعه حمل و نقل عمومی و ریلی و پارکینگ‌های طبقاتی در قبال اخذ عوارض از شهروندان اقدام نمایند.

۲۰. شهرداری‌های کلان شهرها (بالای پانصد هزار نفر) بایستی نسبت به توسعه حمل و نقل عمومی با استفاده از تسهیلات و منابع داخلی و خارجی با تضمین اصل و سود به میزان هشتاد و دو و نیم درصد (۸۲.۵٪) توسط دولت اقدام نمایند.

۲۱. به شهرداری‌های کشور اجازه داده می‌شود مشترکاً و یا منفرداً با تایید وزارت کشور براساس میزانی که همه ساله در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌گردد برای اجرای طرح‌های توسعه شهری، پروژه‌های عمرانی، نوسازی بافت‌های فرسوده و توسعه حمل و نقل عمومی، پس از اخذ مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به انتشار اوراق مشارکت ارزی و ریالی و صکوک اسلامی و سایر ابزارهای مالی اقدام نمایند.

تبصره ۱- تضمین و تعهد بازپرداخت اصل و سود هشتاد و دو و نیم درصد (۸۲.۵) اوراق مشارکت ارزی و ریالی شهرداری برای طرح‌های توسعه حمل و نقل عمومی به عهده دولت است.

تبصره ۲- میزان سپرده بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانک عامل در مورد اوراق مشارکت ریالی حداکثر پنج درصد (۵٪) است که در حساب کوتاه‌مدت سپرده‌گذاری می‌شود و سود اوراق مطابق با دستگاه و شرکت‌های دولتی تعیین می‌گردد.

تبصره ۳- بانک‌های عامل موظفند برای تضمین بازپرداخت تسهیلات ریالی و ارزی قراردادهای توسعه مترو و قطارهای شهری، اموال، املاک و طرح‌های دارای توجیه اقتصادی، فنی و مالی شهرداری‌های ذی‌ربط را بپذیرند.

۲۲. شهرداری‌ها و دهیاری‌ها می‌توانند از روش‌های اجرائی مناسب از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست»، «مشارکت بخش عمومی-خصوصی» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» را با پیش‌بینی تضمین‌های کافی بر اساس دستورالعملی که توسط وزارت کشور ابلاغ می‌گردد برای اجرای پروژه‌های مدیریت شهری و روستایی استفاده نمایند.

بخش چهارم: کمک به شهرداری‌ها و دهیاری‌های کمتر توسعه‌یافته

۲۳. سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور مکلف است برای کمک به شهرداری‌ها و دهیاری‌های واقع در مناطق کمتر توسعه یافته اعتبارات مورد نیاز را به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور پیشنهاد و معاونت نیز اعتبارات مورد نیاز را همه ساله در قالب بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.

۲۴. به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور اجازه داده می‌شود ده درصد (۱۰٪) از وجوهی که به صورت متمرکز طبق قوانین مختلف در اختیار آن سازمان برای توزیع میان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها قرار می‌گیرد، برای کمک به تأمین ماشین‌آلات عمرانی و خدماتی شهرداری‌های زیر بیست هزار نفر جمعیت و دهیاری‌ها هزینه نماید. گزارش عملکرد اعتبارات فوق بایستی همه ساله به کمیسیون عمران و اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه گردد.

۲۵. سازمان امور مالیاتی موظف است ده درصد (۱۰٪) از مجموع عوارض وصولی بند الف ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) که توسط خزانه‌داری کل افتتاح می‌شود واریز نماید. سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور مکلف است مبالغ مذکور را در راستای کمک به شهرداری‌ها و دهیاری‌های کمتر توسعه یافته و پرداخت تسهیلات برای ایجاد منابع درآمد پایدار حوزه مدیریت شهری و روستایی براساس دستورالعملی که حداکثر ظرف مدت یک ماه به پیشنهاد مشترک سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و شورای عالی استان‌ها به تأیید وزیر کشور می‌رسد، توزیع و هزینه نماید. سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها موظف است همه ساله گزارش عملکرد آن را به کمیسیون‌های اقتصاد و عمران مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

۲۶. همه ساله حداقل ده درصد (۱۰٪) بودجه هر استان در قالب بودجه سنواتی برای توسعه شهرهای کمتر از ۲۵ هزار نفر جمعیت و دهیاری‌ها، پیش‌بینی و برای عمران و توسعه شهری و روستایی به شهرداری‌ها و دهیاری‌های همان استان پرداخت می‌گردد.

۲۷. معادل دوازده هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آن‌ها وصول می‌شود توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران به حساب تمرکز وجوه نزد سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور واریز تا به نسبت هفتاد درصد (۷۰٪) شهرداری‌ها و سی درصد (۳۰٪) دهیاری‌ها بر اساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت دولت می‌رسد به عنوان کمک به آنان پرداخت گردد.

بخش پنجم: عوارض محیط‌زیست شهری و روستایی

۲۸. پالایشگاه‌های نفت و گاز و واحدهای استخراج نفت و گاز و واحدهای پتروشیمی در سراسر کشور مشمول پرداخت عوارض با نرخ یک درصد (۱٪) و در صورت رعایت کامل استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط‌زیست و رفع کامل منابع آلاینده و آلودگی‌ها، با نرخ نیم درصد (۰.۵٪) به ماخذ فروش و یا درآمد خدمات خواهند بود. سایر واحدهای تولیدی و صنعتی مشمول پرداخت تا یک درصد (۱٪) عوارض آلاینده براساس اعلام سازمان محیط‌زیست می‌باشند. سازمان محیط‌زیست به عنوان مرجع تشخیص و اعلام رعایت استانداردها و ضوابط محیط‌زیست و همچنین رفع کامل آلودگی، موظف به اعلام فهرست واحدهای تولیدی و کالاهای آلاینده بر اساس استانداردهای تعریف شده توسط شورای عالی محیط‌زیست و تشخیص اداره کل

محیط‌زیست استان‌ها حداکثر تا پانزدهم اسفند ماه هر سال برای اجرا در سال بعد به سازمان امور مالیاتی خواهد بود. مبنای محاسبه آن در تمام واحدهای مشمول، قیمت فروش کالا و محصولات یا کارمزد حاصل از تولید کالا یا خدمات است.

تبصره ۱- واحدهای آلاینده محیط‌زیست که طبق فهرست اعلام شده از سوی سازمان محیط‌زیست مشمول پرداخت عوارض آلاینده‌گی شده‌اند در صورتی که در طی سال نسبت به رفع آلاینده‌گی اقدام نمایند با درخواست واحد مزبور و تایید سازمان حفاظت محیط‌زیست از فهرست واحدهای آلاینده خارج می‌گردند. واحدهایی که در طی سال بنا به تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط‌زیست به فهرست واحدهای آلاینده محیط‌زیست اضافه گردند از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام (تاریخ صدور نامه) سازمان حفاظت از محیط‌زیست مشمول پرداخت خواهند بود.

تبصره ۲- عوارض موضوع این ماده شامل واحدهای مستقر در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی و انرژی نیز می‌شود و سازمان متولی اداره این مناطق از نظر توزیع عوارض حسب مورد شهرداری و یا دهیاری محسوب شده و به نسبت جمعیت مستقر در این مناطق توزیع می‌گردد تا با اولویت در طرح‌های رفع یا کاهش آلاینده‌گی و ایجاد یا توسعه فضاهای سبز و کمربندهای سبز هزینه نماید.

تبصره ۳- سازمان امور مالیاتی موظف است پس از اخذ عوارض این ماده نسبت به توزیع آن براساس میزان تاثیرگذاری میان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی و انرژی همان شهرستان تحت نظر کمیته‌ای مرکب از فرماندار، مدیرکل محیط‌زیست، مدیرکل امور مالیاتی اقدام نماید. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلودگی به نسبت تاثیرگذاری، در کمیته‌ای مرکب از معاون عمرانی استانداری، فرمانداران شهرستان‌های ذی‌ربط، مدیر کل محیط‌زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستان‌های متأثر توزیع می‌شود. در صورتی که شهرستان‌های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضاء کمیته توزیع‌کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده وزارت کشور، معاونین عمرانی استان‌های ذی‌ربط، نماینده سازمان حفاظت محیط‌زیست و نماینده اداره کل مالیاتی اقدام به توزیع عوارض آلودگی خواهند کرد.

تبصره ۴- عوارض آلاینده‌گی قابل تهاتر و یا استرداد نبوده و معافیت صادراتی کالاهای تولیدی موجب عدم اخذ عوارض آلاینده‌گی نخواهد شد.

۲۹. شهرداری کلان شهرها موظفند نسبت به اخذ عوارض بر مبنای میزان مصرف، آلاینده‌گی و نوع سوخت از وسایط‌نقلیه تولید داخل و وارداتی از تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان برای کاهش آلاینده‌گی هوای شهر براساس دستورالعملی که به تصویب هیئت دولت می‌رسد اقدام نمایند. عوارض مذکور بایستی صرفاً صرف توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی گردد.

۳۰. تولیدکنندگان و واردکنندگان اقلامی که لیست آن توسط سازمان محیط‌زیست تعیین می‌گردد باید پسماند حاصل از کالاهای خود را بازیافت نمایند. در صورتی که نتوانند به این امر اقدام نمایند، باید برابر نیم در هزار ارزش کالا را همزمان با فروش و یا ورود به شهرداری محل مصرف کالا پرداخت نمایند. شهرداری موظف است درآمد مذکور را صرفاً صرف کاهش پسماند شهری نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیئت دولت خواهد رسید.

۳۱. دولت موظف است اعتبارات مورد نیاز برای ایجاد کمربند سبز اطراف مراکز جمعیتی و جداسازی آب فضای سبز از آب آشامیدنی شهرها برای آبیاری فضای سبز شهری را بر اساس برآورد و پیشنهاد شهرداری مربوطه و تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در قالب بودجه سنواتی تامین و پرداخت نماید.

تبصره- وزارت جهاد کشاورزی و وزارت راه و شهرسازی مکلفند اراضی دارای کاربری فضای سبز و کمربند سبز واقع در حریم و محدوده شهرها را برای احداث کمربند و فضای سبز به صورت رایگان در اختیار شهرداری مربوطه قرار دهند.

۳۲. به منظور هدایت و نظارت صحیح هزینه‌کرد اعتبارات، شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور موظفند کلیه اعتباراتی که به منظور اجرای پروژه‌های شهری و روستایی در حوزه مدیریت پسماند در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می‌شود و یا توسط نهادهای مختلف تحت عنوان کمک پرداخت می‌گردد را بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور هزینه نمایند.

بخش ششم: مدیریت هزینه و نظارت

۳۳. شوراهای اسلامی شهر و بخش که به‌منظور تامین بخشی از هزینه‌های خدماتی، اداری و عمرانی شهر و روستا نسبت به وضع عوارض اقدام می‌نمایند موظفند موارد حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام عمومی نمایند.

تبصره- اعتراض اشخاص حقیقی و حقوقی به مصوبات شورای اسلامی شهر و بخش در خصوص وضع عوارض ابتدا بایستی از طریق فرمانداری یا بخشداری به وزارت کشور صورت پذیرد. در صورت عدم رسیدگی ظرف مدت ۱۵ روز می‌توانند از طریق دیوان عدالت اداری اقدام نمایند.

۳۴. شوراهای اسلامی شهر، بخش و شهرک می‌توانند برای تأمین تمام یا بخشی از هزینه‌های طرح‌های خاص خدماتی یا عمرانی، عوارض خاصی برای مدت و مورد معین وضع نمایند. عوارضی که از این طریق وصول می‌گردد، صرفاً در همان مدت و مورد تعیین شده در مصوبه وضع عوارض، قابل مصرف می‌باشد.
۳۵. سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور موظف است نسبت به تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های لازم به منظور هماهنگی، وحدت‌رویه و ایجاد یکنواختی در نظام وضع و وصول عوارض و بهای خدمات در شوراهای اسلامی شهر و بخش اقدام نماید.
- تبصره- سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور مکلف است برای شفاف‌سازی نرخ و مبنای محاسبه عوارض و بهای خدمات، نسبت به راه‌اندازی سامانه عوارض و بهای خدمات شهرداری‌ها و دهیاری‌ها اقدام نماید به نحوی که نرخ و مبنای محاسبه کلیه عوارض و بهای خدمات در آن ثبت گردد. شهرداری‌ها و دهیاری‌ها پس از ثبت اطلاعات مذکور حق دریافت هیچ‌گونه عوارض و بهای خدماتی به غیر از موارد ثبت شده را ندارند.
۳۶. کلیه اعتبارات پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی برای پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها تحت عنوان کمک بوده و به هزینه قطعی گرفته می‌شود. شهرداری‌ها و دهیاری‌ها مکلفند بر اساس سرفصل‌ها و ضوابطی که سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور همه ساله ابلاغ می‌نماید کمک‌های فوق را هزینه نمایند.
۳۷. وجوهی که سازمان‌های وابسته به شهرداری از شهرداری‌ها یا دولت برای اجرای وظایف قانونی دریافت می‌نماید، مشمول مالیات عملکرد نمی‌باشد.
۳۸. هرگونه تخفیف، معافیت و بخشودگی حقوق و عوارض شهرداری‌ها به موجب قوانین و مقررات مصوب منوط به تأمین آن از بودجه عمومی سالانه کشور است. در غیر این صورت بخشودگی و معافیت و تخفیف حقوق و عوارض شهرداری ممنوع است و قابلیت اجرایی ندارد.
۳۹. هرگونه هزینه اعم از نقدی و غیرنقدی و واگذاری اموال منقول و غیرمنقول توسط شهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته به دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۱) و (۲) و (۴) قانون خدمات کشوری به استثناء موارد ذکر شده در قوانین انتخابات و قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور ممنوع می‌باشد.
۴۰. سازمان امور مالیاتی و کلیه دستگاه‌هایی که بر اساس قانون مسئول وصول عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها می‌باشند مکلف‌اند گزارش میزان عوارض وصولی را براساس درخواست وزارت کشور و یا شهرداری محل به آنان اعلام نمایند.
۴۱. چنانچه اجرای طرح‌های توسعه شهری مستلزم جابجائی تاسیسات شهری از جمله تاسیسات آب، برق، گاز، مخابرات باشد نهادهای استانی و شهری متولی تاسیسات مذکور مکلفند بدون اخذ وجه اقدام به جابجایی تاسیسات مذکور نمایند.
- تبصره- سازمان‌ها، موسسات و شرکت‌های موضوع این ماده موظفند طرح‌های پنج‌ساله توسعه شبکه خود را، به منظور هماهنگی و جلوگیری از تحمیل هزینه‌های زائد به شهرداری ارائه دهند.
۴۲. شهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته به آن‌ها و دهیاری‌ها از پرداخت هرگونه مالیات، حق ثبت و هزینه‌های نقل و انتقال املاک معاف خواهند بود.
۴۳. کارکنان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها مشمول معافیت‌های مقرر در ماده (۸۴) و (۸۵) قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی می‌باشند.
۴۴. شهرداری‌ها موظفند نیم‌درصد (۰.۵٪) سهم کتابخانه‌های عمومی شهر موضوع ماده (۶) قانون نحوه تاسیس و اداره کتابخانه‌های عمومی کشور، مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ را بر مبنای درآمدهای وصولی از قانون مالیات بر ارزش افزوده محاسبه و به حساب مربوط واریز نمایند. واگذاری زمین و ساختمان و تجهیزات توسط شهرداری به کتابخانه‌های عمومی شهر جزء هزینه‌های قابل قبول می‌باشد.
۴۵. شهرداری‌ها موظفند قبل از اجرای هر نوع طرح و پروژه، گزارش فنی، اقتصادی و اجتماعی و حسب مورد زیست محیطی و ترافیکی را برای آن تهیه نمایند. تصویب طرح‌ها و پروژه‌های مزبور در بودجه سالانه توسط شورای اسلامی شهر منوط به داشتن مطالعات مذکور می‌باشد.
۴۶. سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور مکلف است نسبت به آموزش، هدایت، نظارت و ارزیابی عملکرد شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از محل منابع در اختیار خود اقدام و گزارش آن را همه ساله به کمیسیون شوراهای مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.
۴۷. هرگونه بکارگیری و جذب نیروی انسانی تحت هر عنوانی توسط شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا صرفاً پس از تایید وزارت کشور می‌باشد. تخلف از این حکم به منزله تصرف غیرقانونی در اموال عمومی می‌باشد.
- تبصره- به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها کشور اجازه داده می‌شود برای بهبود نیروی انسانی شهرداری‌ها از محل منابع در اختیار خود به شهرداری‌ها کمک نماید.

۴۸. سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور مکلف است پنج درصد (۵٪) از محل وجوه متمرکز در اختیار خود را برای توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز الکترونیکی و آموزش و پژوهش شهرداری‌ها با اولویت شهرهای زیر دویست هزار نفر و دهیاری‌ها هزینه نماید
- تبصره ۵-** شهرداری‌ها مکلفند بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور نسبت به توسعه شهرداری الکترونیکی در حوزه‌های مالی، اداری، شهرسازی حداکثر ظرف مدت پنج سال اقدام نمایند.
۴۹. آیین‌نامه مالی و معاملاتی دهیاری‌ها با توجه به شرایط اقتصادی محل و درآمد دهیاری‌ها ظرف مدت حداکثر شش ماه به تصویب هیئت دولت خواهد رسید.
۵۰. رفع هرگونه اختلاف بین مؤدی (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) و دهیاری در مورد عوارض و بهای خدمات توسط دهیار به کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت کشور، دادگستری و شورای اسلامی بخش ارجاع می‌شود و تصمیم کمیسیون قطعی و لازم‌الاجراست. بدهی‌هایی که طبق تصمیم این کمیسیون تشخیص داده شده است، وفق مقررات اسناد لازم‌الاجراء به وسیله اداره ثبت قابل وصول می‌باشد. اجرای ثبت مکلف است بر اساس تصمیم کمیسیون مذکور نسبت به صدور اجرائیه و وصول طلب دهیاری مبادرت نماید.
- تبصره ۱-** نماینده وزارت کشور به انتخاب فرماندار از کارکنان رسمی یا پیمانی فرمانداری یا بخشداری و نماینده دادگستری به انتخاب رئیس دادگستری شهرستان از میان قضات دادگاه شهرستان انتخاب می‌شوند.
- تبصره ۲-** کمیسیون موظف است حداکثر تا بیست روز پس از ارجاع پرونده عوارض مورد اختلاف توسط دهیار تشکیل جلسه داده و صدور رأی نمایند.
- تبصره ۳-** محل تشکیل کمیسیون مذکور در بخشداری خواهد بود.
۵۱. شورای اسلامی شهرها مکلفند همزمان با ارسال گزارش تفریغ بودجه به وزارت کشور گزارش حسابرسی را نیز ارسال نمایند. وزارت کشور مکلف است از طریق استانداری‌ها گزارش تفریغ بودجه و حسابرسی ارسالی را ظرف مدت یک ماه بررسی و اعلام نظر نماید.
۵۲. پرداخت عوارض و بهای خدمات شهرداری‌ها و دهیاری‌ها پس از موعد مقرر موجب تعلق جریمه‌ای معادل دودرصد (۲٪) به ازاء هر ماه نسبت به مدت تأخیر خواهد بود.
۵۳. در صورت عدم پرداخت به موقع حقوق و عوارض و سایر مطالبات قانونی شهرداری‌ها و دهیاری‌ها توسط وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب سال ۱۳۸۶، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و ذیحسابان و مسئولین مالی دستگاه ذی‌ربط موظفند مطالبات قانونی آن‌ها را تا پایان سال مالی بعد از سر جمع اعتبارات آن دستگاه کسر و به حساب شهرداری طلبکار واریز نمایند.
۵۴. وزارت کشور برای حسن اجرای این قانون حسب مورد مکلف به تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های لازم می‌باشد.